

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการสั่งใช้ยา Metformin ในผู้ป่วยเบาหวานที่มีโอกาสเสี่ยงของ Lactic acidosis
คณะผู้ดำเนินการวิจัย	นางสาวภัทราวรรณ แสงคำ นางสาวรุ่งกานต์ แสงศิริ
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์วรรณา ตั้งภักดีรัตน์
ภาควิชา	เภสัชกรรมปฏิบัติ
ปีการศึกษา	2545

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสั่งใช้ยา metformin ในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีโอกาสเสี่ยงของ lactic acidosis โดยพิจารณาในแง่ของข้อห้ามใช้และข้อควรระวังของยา รูปแบบการศึกษาเป็นการศึกษาแบบย้อนหลัง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลการสั่งใช้ยา metformin ในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานที่ได้รับ metformin อย่างน้อย 1 ครั้ง ขณะนอนโรงพยาบาล ระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2545 ถึง 30 มิถุนายน พ.ศ. 2545 จากฐานข้อมูลผู้ป่วยในและเวชระเบียนผู้ป่วยของโรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก ผลการศึกษา ผู้ป่วยจำนวน 101 รายที่เข้ารับการรักษาทั้งหมด 122 ครั้ง พบว่า ผู้ป่วยที่มีข้อห้ามใช้ต่อยา metformin ตั้งแต่หนึ่งปัจจัยขึ้นไป คิดเป็น 47 ครั้ง ที่เข้ารับการรักษา (ร้อยละ 38.5) ซึ่งในจำนวนนี้มี 29 ครั้ง (ร้อยละ 23.7) ยังมีการใช้ metformin ต่อ ถึงแม้ว่าจะมีข้อห้ามใช้ ปัจจัยของข้อห้ามใช้ที่พบมากที่สุด คือ การสั่งใช้ยา metformin ในผู้ป่วยที่มีระดับของ Creatinine ในเลือดสูงขึ้นผิดปกติ คิดเป็น 41 ครั้ง (ร้อยละ 33.6) นอกจากนี้ ยังพบการสั่งใช้ยา metformin ในผู้ป่วยที่มีข้อควรระวังตั้งแต่ 1 ปัจจัยขึ้นไป คิดเป็น 46 ครั้ง ที่เข้ารับการรักษา (ร้อยละ 37.7) ปัจจัยของข้อควรระวังที่พบบ่อย คือ การใช้ร่วมกับยาประเภท cationic คิดเป็น 19 ครั้ง ที่เข้ารับการรักษา (ร้อยละ 15.6) ผลที่ได้จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่ายังมีการสั่งใช้ยา metformin จำนวนมาก ในผู้ป่วยเบาหวานที่มีโอกาสเสี่ยงของ lactic acidosis ทั้งในด้านข้อห้ามใช้และข้อควรระวังตั้งแต่หนึ่งปัจจัยขึ้นไป ดังนั้น เพื่อลดความเสี่ยงของการเกิด lactic acidosis บุคลากรทางการแพทย์จึงควรเพิ่มความระมัดระวังในการสั่งใช้ยาตามคำแนะนำของยานี้

Title: Prescribing Patterns : risk of lactic acidosis with metformin therapy
By: Phattarawan Sangkhum
Roongkarn Sangsiri
Advisor: Wanna Tangpakdeerat
Department: Pharmaceutical practice
Academic Year: 2002

Abstract

The purpose of this study was to investigate prescribing patterns risk of lactic acidosis with metformin therapy in patients with of type 2 diabetes associated risk of lactic acidosis, we determine whether prescribing practices are in accord with published contraindication and precautions. It was a retrospective research. Data were collected from Buddhachinaraj Phitsanuloke Hospital inpatient databases and medical records of users of metformin therapy at least 1 dose. All patients admitted to the hospital during Jan 1 - June 30, 2002. Results showed that 122 hospitalizations involving 101 patients who received at least 1 dose of metformin during inpatient admission. Patients had at least 1 absolute contraindication to metformin therapy in 47 admissions (38.5%). In 29 (23.7%) of these 47 admissions, treatment with metformin continued despite the contraindication. The most common contraindication, elevated serum creatinine concentration was present during 41 admissions (33.6%). Of the precautions, patients had at least 1 caution to metformin therapy in 46 admissions (37.7%). The most common precaution, concomitant administration of cationic agents was 19 admissions (15.6%). From the research outcomes, many patients with prescription for metformin had 1 or more absolute contraindications and precautions. To minimize risk of lactic acidosis, health care providers should be more careful adherence to prescribing recommendations for metformin.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถและเอื้ออาทรช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่ง จากอาจารย์บรรณา ตั้งภักดีรัตน์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยพิจารณาตรวจแก้ไขจุดบกพร่องทุกขั้นตอนของการวิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ เกษัชกรพงศ์พันธ์ บุญชู กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลพุทธชินราช และเจ้าหน้าที่ห้องเวชสารสนเทศ โรงพยาบาลพุทธชินราชทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกให้ผู้วิจัยทำการค้นข้อมูลผู้ป่วยจากเวชระเบียนของโรงพยาบาล

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ความเอื้ออาทร ที่ทุกท่านกรุณามอบให้แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอระลึกถึงพระคุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตเภสัชศาสตร์ รุ่นที่ 6 มหาวิทยาลัยนเรศวรทุกคน ที่เป็นกำลังใจ ตลอดจนทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

ภัทรารวรรณ แลงคำ

รุ่งกานต์ แลงศิริ

